

ТМ	Г. XXVI	Бр. 2	Стр. 325 - 326	Ниш	април - јун	2002.
----	---------	-------	----------------	-----	-------------	-------

Приказ дела
Примљено: 31.05.2002.

Александар Ранчић

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У СИСТЕМУ САВРЕМЕНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА *

Докторска дисертација мр Весне Николић, под горњим називом, настала је као резултат једне сложене и актуелне научно-образовне потребе у савременом систему васпитања и образовања и то у регионалним и међународним оквирима. Теме и проблем истраживања ове дисертације посвећени су питањима развоја и остваривања функционалних дидактичких веза и односа образовања и заштите животне средине и то у вези са остваривањем међусобних потреба и развоја између човека, рада и природе. Ради се, у ствари, о потреби непосредног увођења и деловања еколошких идеја, образовних садржаја и општег дидактичког принципа заштите животне средине у концепт свеукупног система савременог васпитања и образовања.

Истраживања савремених проблема заштите и очувања здраве животне средине и њеног интер и мултидисциплинарно теоријско-методолошко конституисање у оквиру природних, друштвених и техничких наука вршена су задњих деценија са више научних аспеката и потреба. Еколошки проблеми последњих година 20-ог века све више упућују истраживаче на област васпитања и образовања као опште превентивне мере за спречавање и отклањање људског фактора у процесу настајања и активирања опасних и штетних појава и последица у радној и животној средини. Истовремено, ова истраживања показала су да се путем стицања одговарајућих еколошких знања и развојем одређених способности код појединаца и шире образовне популације развија еколошка свест и савест а тиме и правилан и активан однос човека према свом раду и животном и ширем природном окружењу. Отуда се у последње време у области научно-теоријског система заштите и образовања јавља све веће интересовање за увођење стратегије одрживог развоја и заштите животне средине у концепт доживотног образовања. У том правцу гравитира и истраживачка тематика ове докторске дисертације.

Ширина ове тематике и њена сложена проблематика упутила је истраживача на опсежно и свеобухватно истраживање у области образовања, рада и природне животне средине. Као објективна стварност за ово истраживање послужила је савремена еколошка васпитно-образовна и информативна пракса у нашем друштву. У методолошком погледу ова пракса је аналитички компарирана са теоријским доктринама и међународним практичним концептима и искуствима из ове области у развијеним земљама света. Целокупна садржајна истраживачка

* Весна Николић, *Заштита животне средине у систему савременог васпитања и образовања*, докторска дисертација, Факултет заштите на раду, Ниш, 2002.

структура из ове дисертације уоквирена је у више сукцесивно повезаних тематских целина и методолошки презентована на системски прегледан начин са одговарајућим прилозима и објашњењима на око 350 штампаних страница. Суштину овог садржаја чине и појмовна одређења еколошке васпитно-образовне проблематике, међузависност заштите и образовања, еколошки правци промена у образовању, компаративни образовни приступи у међународној пракси и друго. У закључном делу, систематизовани су и конкретизовани истраживачки резултати из ове дисертације и препоруке за њихову примену у пракси.

Ови резултати су свеобухватни, евидентни и по много чему оригинални и инспиративни за даља промишљања и истраживања. Проучавани су, односно анализирани и систематизовани, сви појавни облици и потенцијални системи и подсистеми васпитања, образовања и информисања за заштиту животне средине у области школског и ваншколског образовног и информационог система у друштву. У оквиру образовне популационе структуре анализирани су стање, еколошки проблеми и образовне потребе деце, омладине и одраслих у најширим друштвеним оквирима. Круг субјеката еколошког образовања се креће од предшколског васпитања деце до универзитетског образовања и од индустријских и пољопривредних произвођача до градског и сеоског становништва, војске и осталих групација који, сваки на свој начин, представљају активне чиниоце савременог система заштите животне средине у земљи. Поред овога, обликоване су организационе, програмске и дидактичко-методолошке основе васпитања и образовања за заштиту животне средине за све наведене образовне категорије. Такође, утврђене су могућности, дефинисани задаци и, стим у вези, систематизовани правци развоја формалног, неформалног и информативног васпитно-образовног система и простора у друштву. У оквиру овога, представљена је глобална пројекција даљег развоја и начина усавршавања еколошког васпитања и образовања у будућности.

На крају са становишта примене резултата овог истраживања у пракси може се констатовати да они имају теоријску и практичну димензију и значај. Теоријски - јер се непосредно налазе у функцији развоја и унапређења научно-теоријског система образовања и заштите и очувања здраве животне средине. Ова карактеристика се првенствено читује у методолошком и садржајном конципирању једне нове еколошке педагошко-андрагошке дисциплине у области безбедности и заштите људи у радној и животној средини. Практични се значај ових резултата истраживања састоји у њиховом непосредном доприносу на унапређењу васпитно-образовне и информативне практичне делатности у овој области. Ради се, заправо, о доприносу научно-систематизованих резултата ове докторске дисертације на даљи развој и утемељење еколошког васпитно-образовног садржаја у друштву као општег дидактичког принципа и нове филозофије образовања у будућности.